

Briuselis, 2022 10 12
COM(2022) 526 final

2022/0326 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2022 m. rugsėjo 14 d. pranešime apie Europos Sąjungos padėtį Pirmininkė U. von der Leyen nurodė, kad „*tinkamų įgūdžių turinti darbo jėga*“ yra labai svarbus veiksnys, kuriuo grindžiamas dabartinis ir būsimas mūsų socialinės rinkos ekonomikos konkurencingumas. Įgūdžiai reiškia daugiau ir geresnių darbo vietų, nes kvalifikuota darbo jėga yra pagrindinė augimo varomoji jėga, didinanti visų Europos įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), inovacinę galią ir konkurencingumą.

Suteikiant ES darbo jėgai reikiamų įgūdžių taip pat užtikrinama, kad žalioji ir skaitmeninė pertvarka būtų socialiai sąžininga ir teisinga. Kaip nurodyta **2020 m. Europos įgūdžių darbotvarkėje**¹ ir laikantis europinio gyvenimo būdo, taip asmenims suteikiama galimybė sėkmingai prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių ir visapusiškai dalyvauti visuomenės ir demokratijos gyvenime, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje². Remiantis tuo, **Porto deklaracijoje**³, dėl kurios ES vadovai susitarė 2021 m. gegužės mėn., įtvirtintas įsipareigojimas skatinti kvalifikacijos kėlimą ir persikvalifikavimą bei didinti įsidarbinimo galimybes. Joje palankiai įvertinti Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatyti plataus užmojo ES pagrindiniai tikslai, kad iki 2030 m. bent 60 proc. suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymo veikloje ir kad užimtumo lygis būtų bent 78 proc. Šiems tikslams pasiekti reikia dėti daug pastangų, kad į darbo rinką būtų įtraukta daugiau moterų ir jaunimo.

2023-ieji – Europos įgūdžių metai, apie kuriuos Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė savo pranešime apie Europos Sąjungos padėtį, suteikia išskirtinę galimybę remti Europos įmones, ypač mažąsias ir vidutines įmones, „*kurioms trūksta darbuotojų*“, „*didinant mūsų investicijas į profesinį mokymą ir kvalifikacijos kėlimą*“, užtikrinant „*geresnį bendradarbiavimą su įmonėmis*“, suderinant įmonių poreikius su žemos ir aukštos kvalifikacijos „*žmonių siekais*“, taip pat spartinant bei palengvinant „*ir trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijos pripažinimą*“.

COVID-19 pandemija, o dabar – Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, parodė ir išryškino mūsų Europoje pripažįstamą strateginę priklausomybę ir darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitiktį.

Be to, žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir kiti struktūriniai raidos procesai, pavyzdžiui, didesnio atsparumo poreikis ir globalizacija, daro poveikį visoms profesijoms Europos darbo rinkoje, keisdami įgūdžius, kurių reikia tam, kad Europos ekonomika tvariai ir konkurencingai augtų. Pavyzdžiui, norint panaikinti priklausomybę nuo Rusijos energijos importo ir pasiekti plataus užmojo ES energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, reikia dideliu mastu ir sparčiai didinti energijos vartojimo efektyvumą, renovuoti pastatus ir naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Tai priklauso nuo kvalifikuotos darbo jėgos turėjimo visoje ES.

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ ([COM\(2021\) 274 final](#)).

² 2022 m. strateginio prognozavimo ataskaitoje (COM(2022) 289 *final*) paraginta, pavyzdžiui, didinti išlaidas švietimui ir mokymui, kartu pabrėžiant, kad tai apima tiek mokymosi įgūdžius siekiant prisitaikyti prie sparčiai kintančios technologinės tikrovės ir darbo rinkos, tiek žaliuosius įgūdžius ir suvokimą apie klimatą.

³ [Porto deklaracija. Consilium \(europa.eu\)](#).

Be to, vykstant demografiniams pokyčiams mažėja esama darbo jėga. Nors ES vidutinis nedarbo lygis išlieka stabilus ir 2022 m. rugpjūčio mėn. sudarė 6 proc.⁴, 77 proc. įmonių jau 2019 m. buvo sunku rasti reikiamų įgūdžių turinčių darbuotojų⁵. Visų pirma ketvirtadaliui ES mažųjų ir vidutinių įmonių, kurios sudaro 99 proc. visų ES įmonių, svarbiausia problema yra kvalifikuotų darbuotojų ir patyrusių vadovų trūkumas⁶. 2021 m. profesijoms, kurių darbuotojų trūksta, buvo priskirtos 28 profesijos, įskaitant sveikatos priežiūros, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, statybos ir paslaugų sektorius, neskaitant IT ir saugumo specialistų, visų pirma kibernetinio saugumo ekspertų, ir darbuotojų, turinčių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos žinių⁷, o tai rodo didėjančią tiek aukštos, tiek žemos kvalifikacijos darbuotojų paklausą. Šiomis aplinkybėmis sklandus Europos darbo rinkos veikimas priklauso tiek nuo tinkamų įgūdžių turinčios darbo jėgos prieinamumo, tiek nuo užtikrinimo, kad asmenų dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo veikloje atitiktų įmonių poreikius visoje Sąjungoje.

ES susiduria su precedento neturinčiu mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) srityje dirbančių ir besimokančių moterų trūkumu. Moterys sudaro 52 proc. Europos gyventojų ir daugumą tretinio mokslo absolventų ES, tačiau tik 2 iš 5 mokslininkų ir inžinierių ir tik 18 proc. IRT specialistų yra moterys⁸. Tačiau mergaitėms mokykloje gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sritis yra patraukli ir kai kuriose šalyse jų mokymosi rezultatai geresni nei berniukų. Šis prarastų talentų reiškinys vadinamas „prakiurusiu vamzdžiu“.

Panaikinus įgūdžių trūkumą galima padidinti Europos socialinės rinkos ekonomikos inovacinę galią, produktyvumą ir augimą. Tai ypač svarbu skaitmeninių įgūdžių atveju. Pavyzdžiui, 70 proc. įmonių nurodo, kad tinkamų skaitmeninių įgūdžių turinčių darbuotojų trūkumas yra kliūtis investicijoms⁹, o beveik pusė ES gyventojų skaitmeninių įgūdžių neturi arba jie yra labai menki¹⁰. Pripažįstant šį iššūkį, komunikate „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis“ nustatytas ES tikslas, kad iki 2030 m. 80 proc. suaugusių asmenų turėtų bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius ir kad ES dirbtų 20 mln. IRT specialistų¹¹. Konferencijos dėl Europos ateities 32 pasiūlyme taip pat pabrėžta, kad visiems ES piliečiams reikia suteikti reikiamų skaitmeninių įgūdžių¹².

Tinkamų įgūdžių turinti darbo jėga taip pat yra viena iš būtinų žaliosios pertvarkos sąlygų ir prognozuojama, kad iki 2030 m. ES bus sukurta 2,5 mln. papildomų darbo vietų¹³. Įgūdžių

⁴ Eurostatas, Nedarbo lygis, ([une_rt_m](#)).

⁵ Eurofound, 2019 m. Europos bendrovių tyrimas.

⁶ Eurostatas, [Pagrindiniai Europos įmonių duomenys](#), 2022 m. leidimas, p. 10.

⁷ Europos darbo institucija, 2021 m. darbo jėgos trūkumo ir pertekliaus ataskaita ir ENISA, Kibernetinio saugumo įgūdžių ugdymas ES, 2020 m. kovo mėn. Iš ENISA tyrimų matyti, kad kibernetinio saugumo srityje trūksta 291 000 specialistų.

⁸ Europos lyčių lygybės institutas, „2020 m. lyčių lygybės indeksas. ES skirtos pagrindinės išvados“ ([Gender equality index 2020 : key findings for the EU](#)), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2021 m.

⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 118 final](#)).

¹⁰ Europos Komisija, Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas ([DESI](#)).

¹¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 118 final](#)).

¹² Konferencija dėl Europos ateities, [Galutinių rezultatų ataskaita](#), 2022 m. gegužės mėn.

¹³ CEDEFOP, „Žaliosios darbo vietos ir įgūdžių transformacija“ (*The green employment and skills transformation*), p. 22.

svarba taip pat buvo pabrėžta 2022-ųjų – Europos jaunimo metų – iniciatyvos išvadose, pabrėžiant, kad būtina skubiai suteikti Europos jaunimui ateityje reikalingų įgūdžių.

Atsižvelgiant į tai, kad tik apie 37 proc. suaugusiųjų dalyvauja mokymo veikloje¹⁴, norint pasinaudoti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos teikiamomis galimybėmis, labai svarbu toliau investuoti į kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes ir skatinti visus darbingo amžiaus suaugusiuosius jomis pasinaudoti.

Jau ir taip akivaizdus darbuotojų trūkumas toliau didės, nes numatoma, kad Europos darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažės nuo 64 proc. 2019 m. iki 56 proc. 2070 m.¹⁵, o išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas turėtų padidėti nuo 32 2020 m. iki 54 2070 m.¹⁶ Todėl reikia papildomų pastangų, kad į darbo rinką būtų įtraukta daugiau žmonių, visų pirma moterų ir nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo, vykdant perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo veiklą. Taip pat svarbu skatinti vyresnio amžiaus gyventojų skaitmeninius įgūdžius ir užtikrinti, kad jie galėtų visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir naudotis gyvybiškai svarbiomis paslaugomis, kurios vis dažniau prieinamos tik internetu.

Tačiau vien ES vidaus darbo jėgos nepakanka dabartiniams ir būsimiems darbo rinkos poreikiams patenkinti. Šiomis aplinkybėmis migrantai jau atlieka labai svarbų vaidmenį Europos ekonomikoje ir visuomenėje. Per pastarąjį dešimtmetį darbuotojai migrantai¹⁷ užėmė didelę dalį naujų darbo vietų ES ir taip padėjo patenkinti darbo rinkos poreikius. Migrantų priėmimas yra platesnio politikos priemonių derinio, kuriuo siekiama šalinti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą ir pagrindines jo priežastis, dalis. COVID-19 pandemija parodė, kad net 13 proc. darbuotojų, atliekančių esmines funkcijas – nuo gydytojų iki slaugytojų ir vairuotojų – yra migrantai¹⁸.

Todėl tam, kad Sąjunga išliktų konkurencinga pasauliniu mastu, būtina, kad ES taptų patraukliu pasirinkimu trūkstamas profesijas turintiems talentingiems žmonėms iš viso pasaulio. Šiuo tikslu trečiųjų šalių piliečiai turi galėti ne tik išnaudoti visą savo potencialą ir naudotis savo įgūdžiais Europos darbo rinkoje, bet ir pasinaudoti mokymosi galimybėmis, judumu ir abipusiai naudinga bei žiediniu kvalifikacijų pripažinimu. Tai taikoma tiek naujai atvykusiems talentams iš užsienio, tiek ES jau teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams, kurių dalyvavimo darbo rinkoje dalis paprastai yra mažesnė, palyginti su ES piliečių dalimi¹⁹. Ši nuostata taip pat apima nuolatinę paramą nuo karo Ukrainoje bėgančių žmonių integracijai į darbo rinką, jei jie nusprendžia likti ES.

¹⁴ Eurostatas, [TRNG AES 100](#), 2016 m. duomenys, susiję su dalyvavimu mokymo veikloje, išskyrus mokymą darbo vietoje, per pastaruosius 12 mėnesių.

¹⁵ Eurostatas, „Gyventojai sausio 1 d. pagal amžių, lytį ir projekcijos tipą (proj_19np)“.

¹⁶ Apibrėžiamas kaip santykis tarp 65 metų ir vyresnių asmenų skaičiaus ir 15–64 metų asmenų skaičiaus, padaugintas iš 100. Žr. Eurostatą, [PROJ_19NDBI](#).

¹⁷ 2021 m. sausio 1 d. 27 ES valstybėse narėse gyvenantys trečiųjų šalių piliečiai sudarė 5,3 proc. visų gyventojų. Tačiau, kaip matyti iš Eurostato duomenų, 2020 m. (remiantis darbo jėgos tyrimo duomenimis ir ISCO-08 klasifikacija) jie sudarė 8,7 proc. valytojų ir pagalbininkų, 7,2 proc. maisto ruošos padėjėjų, 6,9 proc. žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektorių darbuotojų, 6,1 proc. stalybininkų ir 6,0 proc. kalnakasybos, statybos, gamybos ir transporto sektorių darbuotojų.

¹⁸ JRC, „Svarbiausių darbuotojų migrantų indėlis, susijęs su Europos atsaku į COVID-19“ ([Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response](#)), 2020 m. balandžio 23 d.

¹⁹ Eurostatas, „[Migracijos integracijos statistika. Darbo rinkos rodikliai](#)“ (duomenys gauti 2021 m. balandžio mėn.). Pavyzdžiui, 2020 m. už ES ribų gimusių 20–64 metų amžiaus asmenų užimtumo lygis ES buvo 61,9 proc., palyginti su 73,5 proc. užimtumo lygiu toje šalyje gimusių gyventojų ir kitoje ES valstybėje narėje gimusių asmenų atveju.

Siekiant padidinti Europos įmonių, visų pirma MVI, konkurencingumą, kad būtų galima socialiai sąžiningai, įtraukiai ir teisingai išnaudoti visą skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos potencialą, **2023-aisiais – Europos įgūdžių metais** – būtų toliau skatinamas perkvalifikavimu ir kvalifikacijos kėlimu grindžiamas požiūris. Taip siekiama tikslo užtikrinti, kad vykstant dvejopai pertvarkai ir ekonomikos atsigavimui niekas nebūtų paliktas nuošalyje, ir visų pirma spręsti darbo jėgos trūkumo problemą, kad Sąjungoje būtų geriau kvalifikuota darbo jėga, gebanti pasinaudoti šio proceso teikiamomis galimybėmis:

1. skatinant didesnes, veiksmingesnes ir įtraukesnes investicijas į mokymą ir kvalifikacijos kėlimą, siekiant išnaudoti visą dabartinės ir būsimos Europos darbo jėgos potencialą ir padėti žmonėms prisitaikyti prie permainų, susijusių su profesinės veiklos keitimu, užtikrinti vyresnių žmonių aktyvumą bei pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurias suteikia vykstanti ekonomikos pertvarka;
2. didinant įgūdžių aktualumą ir tuo tikslu glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, valstybinėmis ir privačiomis užimtumo tarnybomis, įmonėmis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais ir kuriant bendrus metodus su visomis valdžios institucijomis;
3. derinant žmonių siekius ir įgūdžius su darbo rinkos galimybėmis, ypač galimybėmis, kurias teikia žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir pagrindiniai sektoriai, kuriems reikia atsigausti po pandemijos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad į darbo rinką būtų įtraukta daugiau žmonių, visų pirma moterų ir nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (NEET);
4. pritraukiant Sąjungai reikalingų įgūdžių turinčius žmones iš trečiųjų šalių ir šiuo tikslu, be kita ko, stiprinant mokymosi galimybes ir judumą bei palengvinant kvalifikacijos pripažinimą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Europos socialinių teisių ramsčio 1 principu skelbiama kiekvieno asmens teisė į švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, sudarant sąlygas asmenims visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai įveikti permaitas darbo rinkoje. Pagal 4 principą kiekvienas asmuo turi teisę laiku gauti konkrečiai jam pritaikytą pagalbą, kad pagerintų įsidarbinimo ar savarankiško darbo galimybes, įskaitant teisę gauti paramą mokantis ir persikvalifikuojant. 5 principu dėl saugaus ir lankstaus užimtumo pabrėžiama, kad darbuotojai, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį dėl darbo sąlygų, galimybės naudotis socialine apsauga ir mokyti.

Europos iniciatyvos, kuriomis remiamas šių teisių įgyvendinimas, įgyvendinamos jau seniai. 2023-aisiais – Europos įgūdžių metais – bus dar labiau sustiprintos kelios esamos iniciatyvos, užtikrinant veiksmų sinergiją ir daugiausia dėmesio skiriant tam, kad būtų paspartintas 2030 m. ES tikslų užimtumo ir įgūdžių srityje įgyvendinimas.

2020 m. **Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo**, yra Komisijos penkerių metų strateginis planas, kurio tikslas – dažniau mokyti daugiau žmonių tam, kad jie įgytų darbo rinkoje reikalingų įgūdžių. Jame išdėstyta 12 konkrečių veiksmų, įskaitant Tarybos rekomendacijas dėl profesinio rengimo ir mokymo, individualiųjų mokymosi sąskaitų, mikrokredencialų mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinimo galimybėms, tyrėjų kvalifikacijos kėlimo ir Įgūdžių pakto. Jų įgyvendinimas bus toliau skatinamas 2023-aisiais – Europos įgūdžių metais, užtikrinant, kad būtų išnaudotas visas jų potencialas. Tai taip pat padės įgyvendinti naujosios **Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės** prioritetą padidinti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių pasiūlą ir naudojimąsi jomis, teikiant tvarų finansavimą.

Atnaujintoje Naujojoje 2020 m. Europos pramonės strategijoje pateikiamas planas, kaip ES pramonė turėtų pasinaudoti per COVID-19 pandemiją įgyta patirtimi, padidinti ekonominį atsparumą ir paspartinti žaliąją bei skaitmeninę pertvarką. Tai apima lankstų ekosistemomis grindžiamą politikos požiūrį, kuriuo siekiama geriau susieti visus vertės grandinės arba pramonės ekosistemos dalyvius ir, *inter alia*, numatyti pertvarkos trajektorijas, kurioms būdingas stiprus įgūdžių aspektas. 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva padės sustiprinti Europos įmonių ir jų darbuotojų poziciją pramonės ekosistemose, be kita ko, naudojantis esamomis socialinio dialogo struktūromis.

Europos Komisijos visapusiškas požiūris į teisėtą migraciją ir integraciją išdėstytas **naujame migracijos ir prieglobsčio pakte**. Teisėtos migracijos klausimu Komisija pasiūlė keletą iniciatyvų, kuriomis siekiama padėti pritraukti trečiųjų šalių piliečius, turinčius ES reikalingų įgūdžių. Tai apima **ES specialistų rezervo ir specialistų pritraukimo partnerystės** su šalimis partnerėmis kūrimą. 2023 m. valstybės narės taip pat įgyvendins **naujos redakcijos ES mėlynosios kortelės direktyvą** ir turėtų būti deramasi dėl **pasiūlymų nauja redakcija išdėstyti Ilgalaikių gyventojų direktyvą ir Vieno leidimo direktyvą**. Be to, Europos Komisija skatins **papildomus būdus patekti į ES žmonėms**, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, kad būtų galima panaudoti pabėgėlių talentus.

2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksmų plane pripažįstama, kad migrantų ir migrantų kilmės ES piliečių įgūdžiai ir talentai dažnai nepakankamai vertinami arba nepakankamai išnaudojami, ir siūlomi veiksmai, kaip geriau išnaudoti jų potencialą ES darbo rinkoje. 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva padės skatinti šias esamas iniciatyvas ir papildys jų poveikį, be kita ko, paspartinant ir palengvinant už Sąjungos ribų įgytų kvalifikacijų pripažinimą, kad trečiųjų šalių piliečiai galėtų išnaudoti visą savo potencialą Europos darbo rinkoje.

2021 m. paskelbus pranešimą apie Europos Sąjungos padėtį, Europos Komisija vykdė struktūrinį dialogą su valstybių narių vyriausybėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, kad paskatintų investicijas į skaitmeninio švietimo ir įgūdžių politiką ir jos reformas, atsižvelgdama į kompleksinius iššūkius, kylančius dėl skaitmeninės pertvarkos, ir į poreikį paspartinti politikos įgyvendinimą ir rezultatus. 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva galėtų būti grindžiama struktūrinio dialogo procesu, išplečiant jo prioritetus, kad jis atitiktų pirmiau nurodytus tikslus.

Europos Sąjungos fondai ir priemonės taip pat atliks svarbų vaidmenį įgyvendinant 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyvą. „Europos socialinis fondas +“ (ESF+), kurio biudžetas 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu viršija 99 mlrd. EUR, tebėra pagrindinė investavimo į žmones priemonė, veikianti užtikrinant sinergiją su kitais fondais (programa „InvestEU“, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondų perkeltiesiems asmenims, Europos regioninės plėtros fondu (ERPF), Teisingos pertvarkos fondu (TPF), Europos solidarumo korpusu, Skaitmeninės Europos programa, programa „Erasmus+“, programa „Europos horizontas“, Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE), Modernizavimo fondu, techninės paramos priemone (TPP), Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemone (KVTBP) ir reformomis ir investicijomis, susijusiomis su įgūdžiais ir įtrauktomis į valstybių narių nacionalinius planus pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP).

2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva taip pat bus grindžiama visų veiklą įgūdžių ir užimtumo srityje vykdančių **Sąjungos agentūrų** darbu, toliau stiprinant jų veiklą ir kuriant sinergiją, visų pirma su Europos profesinio mokymo plėtros centru (CEDEFOP), Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondu (EUROFOUND), Europos mokymo fondu (ETF),

Europos darbo institucija (EDI), Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra (EU-OSHA) ir Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA).

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

2023-iaisiais – Europos įgūdžių metais taip pat bus skatinama įgūdžių politikos ir ES mokymo iniciatyvų sinergija. **Skaitmeninio švietimo veiksmų plane** pirmenybė teikiama skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimų, įskaitant demokratinį atsparumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, stiprinimui. **Europos švietimo erdvė** padeda remti tolesnį švietimo ir mokymo sistemų plėtojimą valstybėse narėse. Sukūrus diskusijų ir mainų erdvę, 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva padės toliau nustatyti šių sričių tarpusavio ryšius. Vienas iš pagrindinių **Europos mokslinių tyrimų erdvės elementų** yra pagrindinių ir universaliųjų tyrėjų įgūdžių ugdymas, taip reaguojant į aukštos kvalifikacijos talentų paklausą darbo rinkoje.

Sustiprintoje **Jaunimo garantijų iniciatyvoje** daugiausia dėmesio skiriama nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio (NEET) jaunimo integracijai į darbo rinką. Pagrindinis veiksnys – suteikti galimybę gauti kokybišką išsilavinimą ir mokymą, kad būtų pagerintos įsidarbinimo galimybės, atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius.

Didėjantis moterų dalyvavimas darbo rinkoje daro didelį teigiamą poveikį ekonomikai, visų pirma atsižvelgiant į mažėjančią darbo jėgą ir įgūdžių trūkumą, taip pat į Porto deklaracijoje nustatytą plataus užmojo tikslą iki 2030 m. pasiekti 78 proc. užimtumo lygį. **Lyčių lygybės strategija** siekiama panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus ir lyčių stereotipus, susijusius su, pavyzdžiui, tradiciškai vyrų arba moterų pasirenkamomis profesijomis, pavyzdžiui, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos, arba priežiūros sektoriuje.

Nepaisant to, kad per pastarąjį dešimtmetį neįgaliųjų užimtumo lygis nuolat pamažu didėjo, neįgaliųjų užimtumo skirtumas ES vis dar siekia apie 24 procentinius punktus. **Neįgaliųjų užimtumo dokumentų rinkinyje** pateikiami veiksmai, kuriais siekiama pagerinti neįgaliųjų užimtumo lygį, sudarant jiems sąlygas įgyti įgūdžių, persikvalifikuoti arba kelti kvalifikaciją, kad būtų patenkinti darbo rinkos poreikiai, ir pabrėžiama, kad reikia didinti neįgaliųjų užimtumo lygį.

Be to, kadangi įgūdžiai yra labai svarbūs ir aktualūs visiems ekonomikos sektoriams, daugumoje ES iniciatyvų numatomos priemonės, aiškiai susijusios su įgūdžiais. Įgūdžių ugdymas atlieka svarbų vaidmenį sėkmingai įgyvendinant kai kurias kitas Sąjungos politikos kryptis, kuriomis bus grindžiami 2023-ieji – Europos įgūdžių metai. Tai yra **Europos žaliasis kursas** ir tokios iniciatyvos kaip **Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinys, iniciatyva „Renovacijos banga Europai“, planas „REPowerEU“,** pasiūlymas dėl **Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos išdėstymo nauja redakcija, naujas Žiedinės ekonomikos veiksmų planas, Nulinės taršos veiksmų planas, 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija, strategija „Nuo ūkio iki stalo“ ir Komunikatas dėl naujo požiūrio į tvarią ES mėlynąją ekonomiką.**

Įgyvendinant 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyvą taip pat bus remiamasi **Naujuoju europiniu bauhauzu, programa „Europos horizontas“** ir jos misijomis, **Nauja Europos inovacijų darbotvarka, Europos universitetų strategija, strategija „Europos skaitmeninės ateities formavimas“, Europos duomenų strategija, Europos skaitmeninio dešimtmečio programa, Komisijos pasiūlymu dėl Europos deklaracijos dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų, Suaugusiesiems skirta bendra ES ir EBPO finansinės kompetencijos programa, Neįgaliųjų teisių strategija, ES kovos su rasizmu veiksmų planu, ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginiu planu, 2021–2027 m.**

Integracijos ir įtraukties veiksmų planu, Europos demokratijos veiksmų planu, Ilgalaike ES kaimo vietovių vizija, Komunikatu dėl naujo požiūrio į tvarią ES mėlynąją ekonomiką, Europos priežiūros strategija, Socialinės ekonomikos veiksmų planu ir Perėjimo prie artumo ir socialinės ekonomikos pramonės ekosistemos planu, Europos svarbiausiųjų žaliavų aktu ir Komunikatu dėl atsparumo, susijusio su svarbiausiosiomis žaliavomis, didinimo, Bendru komunikatu „Investicijų gynybos srityje spragų analizė ir tolesni veiksmai“ ir Sąjungos kosmoso programos reglamentu. Kiekvienoje iš šių iniciatyvų ir politikos krypčių numatytos priemonės, kurios gali būti susijusios su įgūdžių ugdymu apskritai, konkrečių grupių įgūdžių ugdymu arba su konkrečių įgūdžių rinkiniais.

Be to, ES remia įgūdžių politiką ir investicijas visame pasaulyje. **Strategijoje „Global Gateway“ ir Jaunimo veiksmų plane** pirmenybė teikiama investicijoms į kokybiškas švietimo sistemas šalyse partnerėse. Taikant Europos komandos principą prisidedama prie įgūdžių ugdymo, pavyzdžiui, remiant mokytojų mokymą ir profesinį rengimą ir su mokymu susijusias iniciatyvas. Šios pastangos išorės aspekto srityje tiesiogiai papildo šiame pasiūlyme nustatytus tikslus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 149 straipsnį užimtumo srityje Sąjungos kompetencijai priklauso remti valstybių narių veiksmus, skatinti bendradarbiavimą, teikti lyginamąją analizę ir konsultacijas, taip pat skatinti naujoviškus metodus. SESV 149 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga imasi priemonių *„valstybių narių bendradarbiavimui ir jų veiklai užimtumo srityje paremti, [imdamosi] iniciatyvos plėtoti keitimąsi informacija ir geriausia praktika, teikti lyginamąją analizę ir patarimus, taip pat skatinti naujoviškus požiūrius ir patirties vertinimą, ypač pasiremdami bandomaisiais projektais“*.

Šis sprendimas padės siekti tikslų, nustatytų SESV 145 straipsnyje, pagal kuri reikalaujama, kad valstybės narės ir Sąjunga veiktų *„siekdamos plėtoti suderintą užimtumo strategiją, ypač ugdydamos kvalifikuotą, profesiniu atžvilgiu pasirengusią ir mokančią prisitaikyti darbo jėgą bei darbo rinkas, prisitaikančias prie ekonomikos pokyčių“*.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Šis pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiarumo principą. Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti pačios. Vien nacionalinio lygmens veiksmai neduotų tokios naudos, kokią galima gauti valstybėms narėms Europos mastu dalijantis patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais. Savo tikslų Sąjunga siekia deramomis priemonėmis pagal Sutartyse jai suteiktą kompetenciją. Be to, valstybių narių veikla gautų naudos iš geresnio informuotumo ir matomumo ES ir už jos ribų.

• Proporcingumo principas

Šis pasiūlymas atitinka ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą. Siūloma veiksmų kryptis yra nesudėtinga. Ji grindžiama esamomis programomis ir komunikacijos veiklos perorientavimu į 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyvos temas. Ja nenustatoma jokių neproporcingų valdymo apribojimų pasiūlymą įgyvendinančioms administracijoms.

Sąjungos veiksmais bus remiamos ir papildomos valstybių narių pastangos. Šiais veiksmais visų pirma bus didinamas pačios Sąjungos priemonių veiksmingumas. Antra, šie veiksmai bus

valstybių narių, organizacijų ir fondų, privačių ir viešų bendrovių sinergijos ir bendradarbiavimo katalizatorius.

Sąjungos veiksmais nebus viršijama to, kas būtina nustatytoms problemoms spręsti ir iniciatyvos tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas yra tinkamiausia priemonė užtikrinti visapusiškam teisėkūros institucijos dalyvavimui skelbiant 2023-uosius Europos įgūdžių metais.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimas neatliktas, nes nereikia. Siūlomos iniciatyvos tikslai atitinka esamų Sąjungos politikos kryptį ir programų tikslus. 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva gali būti įgyvendinama neviršijant esamų biudžeto ribų ir naudojant tas programas, kuriose numatyta nustatyti metinius ar daugiamečius finansavimo prioritetus. Siūloma iniciatyva nedarytų jokio reikšmingo socialinio ir ekonominio poveikio bei poveikio aplinkai, išskyrus poveikį, daromą pagal dabartines priemones.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymui įgyvendinti nereikia jokių papildomų biudžeto išteklių, susijusių su kreditais. Visus poreikius galima patenkinti perskirstant ESF+ techninės pagalbos lėšas, be kita ko, įdarbinant kai kuriuos laikinuosius darbuotojus, kad jie padėtų įgyvendinti komunikacijos kampaniją ir renginius vietoje jau nuo 2022 m. ir iki 2024 m. Nuolatiniai darbuotojai užtikrins laikinųjų darbuotojų priežiūrą, kad būtų užtikrintas sklandus įgyvendinimas visus metus.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pasiūlyme numatyta Komisijos pareiga iki 2024 m. gruodžio 31 d. pateikti Europos įgūdžių metų iniciatyvų įgyvendinimo, rezultatų ir bendro vertinimo ataskaitą.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS**dėl 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 149 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁰,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- 1) kvalifikuota darbo jėga yra labai svarbi siekiant užtikrinti socialiai sąžiningą ir teisingą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir stiprinti Sąjungos tvarų konkurencingumą ir atsparumą nepalankių išorės sukrėtimų, pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos ar Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinių, sąlygomis. Turint daugiau ir geresnių įgūdžių atsiveria naujos galimybės ir asmenys įgalinami visapusiškai dalyvauti darbo rinkoje, visuomenės gyvenime ir demokratijoje, pasinaudoti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos teikiamomis galimybėmis ir naudotis savo teisėmis;
- 2) visoje Sąjungoje įmonės praneša, kad joms sunku rasti reikiamų įgūdžių turinčių darbuotojų. 2021 m. profesijoms, kurių darbuotojų trūksta, buvo priskirtos 28 profesijos, įskaitant sveikatos priežiūros, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, statybos ir paslaugų sektorius, neskaitant IT ir saugumo specialistų, visų pirma kibernetinio saugumo ekspertų, ir darbuotojų, turinčių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos žinių²². Vis dažniau didžiausia kliūtis sėkmingai skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai yra tinkamų įgūdžių turinčių darbuotojų trūkumas. Numatoma, kad daugelyje valstybių narių visuomenės senėjimas per ateinančią dešimtmetį paspartės, nes į pensiją išeis vadinamojo kūdikių bumo karta, todėl išaugs poreikis išnaudoti visą visų darbingo amžiaus suaugusiųjų potencialą, nuolat investuojant į jų įgūdžius ir pritraukiant daugiau žmonių, visų pirma moterų ir jaunimo, ypač nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (NEET);

²⁰ OL C , , p. .

²¹ OL C , , p. .

²² Europos darbo institucija, 2021 m. darbo jėgos trūkumo ir pertekliaus ataskaita ir ENISA, Kibernetinio saugumo įgūdžių ugdymas ES, 2020 m. kovo mėn. Iš ENISA tyrimų matyti, kad kibernetinio saugumo srityje trūksta 291 000 specialistų.

- 3) kvalifikuotų darbuotojų arba patyrusių vadovų trūkumas taip pat tebėra svarbiausia problema ketvirtadaliui iš 25 mln. Sąjungos mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI)²³, kurios yra Sąjungos ekonomikos pagrindas, nes jos sudaro 99 proc. visų įmonių ir jose dirba 83 mln. žmonių. Komisijos komunikate „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVI strategija“²⁴ pripažįstamas esminis MVI vaidmuo užtikrinant Europos konkurencingumą ir klestėjimą;
- 4) menki darbingo amžiaus suaugusiųjų įgūdžiai tebėra didelis iššūkis Sąjungai, o tai rodo didelį neišnaudotą kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo potencialą siekiant padėti sumažinti didėjančią darbo jėgos trūkumą tokiuose sektoriuose kaip gamyba ir paslaugos, visų pirma ekonominės veiklos srityse, susijusiose su apgyvendinimo ir maitinimo paslaugomis, kompiuterinės ir elektroninės įrangos gamyba, ir priežiūros sektoriuje²⁵. Tačiau dalyvavimas suaugusiųjų mokymosi programose Sąjungoje per pastarąjį dešimtmetį nesikeitė, tad 21 valstybė narė nepasiekė 2020 m. ES lygmens tikslo. Daugeliui suaugusiųjų, pvz., dirbančių netipinių formų darbą, mažųjų ir vidutinių įmonių darbuotojams, bedarbiams, neaktyviems ir žemos kvalifikacijos asmenims, įgūdžių ugdymo galimybės pernelyg dažnai yra nepasiekiamos. Šių grupių ir visų darbingo amžiaus suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių didinimas taip pat padeda siekti 78 proc. ES užimtumo tikslo, o užimtumo lygis ES 2021 m. buvo 73,1 proc.²⁶;
- 5) Europos socialinių teisių ramsčio²⁷ pirmuoju principu nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžius, leidžiančius visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai įveikti permainas darbo rinkoje. 4 principas susijęs su aktyvia parama užimtumo srityje, teikiama siekiant užtikrinti kiekvieno asmens teisę laiku gauti konkrečiai jam pritaikytą pagalbą, kad jis galėtų pagerinti galimybes įsidarbinti ar pradėti dirbti savarankiškai, įskaitant teisę gauti paramą mokantis ir persikvalifikuojant. 5 principu dėl saugaus ir lankstaus užimtumo pabrėžiama, kad darbuotojai, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį dėl darbo sąlygų, galimybės naudotis socialine apsauga ir mokytis. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (Chartijos)²⁸ 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas turi teisę į mokslą ir teisę į profesinį ir tęstinį mokymą;
- 6) Europos socialinių teisių ramsčio 3 principu pabrėžiama, kad kiekvienas, nesvarbu, kokia yra jo lytis, rasinė ar etninė kilmė, religija ar tikėjimas, negalia, amžius ar seksualinė orientacija, turi teisę į vienodą požiūrį ir lygias galimybes, įskaitant užimtumą ir švietimą. Europos įgūdžių metų iniciatyva turėtų būti įgyvendinama įtraukiai ir aktyviai skatinant visų lygybę. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmy

²³ Eurostatas, [Pagrindiniai Europos įmonių duomenys](#), 2022 m. leidimas, p. 10.

²⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVI strategija“ ([COM\(2020\) 103 final](#)).

²⁵ Europos Komisija, „Darbo rinka ir darbo užmokesčio pokyčiai Europoje“ (*Labour Market and Wage Developments in Europe*), 2021 m. metinė apžvalga, p. 26.

²⁶ Eurostatas, Užimtumas (20–64 metų amžiaus gyventojų procentinė dalis), ([LFSI_EMP_A](#)).

²⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos socialinių teisių ramsčio sukūrimo ([COM\(2017\) 0250 final](#)).

²⁸ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (2000/C 364/01).

plane²⁹ nurodoma, kad didinant grupių, kurios šiuo metu nepakankamai dalyvauja darbo rinkoje, dalyvavimą galima pasiekti įtraukusnį užimtumo augimą;

- 7) 2020 m. liepos mėn. priimtoje Europos įgūdžių darbotvarkėje³⁰ raginama įgyvendinti revoliuciją įgūdžių srityje, siekiant užtikrinti mūsų ekonomikos atsigavimą, sustiprinti Europos konkurencingumą pasaulyje ir paversti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką galimybėmis visiems. Ja siekiama skatinti kolektyvinius veiksmus įgūdžių srityje, užtikrinti, kad mokymo turinys būtų suderintas su kintančiais darbo rinkos poreikiais, ir geriau suderinti mokymo galimybes su žmonių siekiais, kad būtų skatinamas jų įsisavinimas visose darbingo amžiaus gyventojų grupėse. 2021 m. vasario 11 d. rezoliucijoje³¹ Europos Parlamentas palankiai įvertino Europos įgūdžių darbotvarkės tikslus ir veiksmus;
- 8) 2021 m. birželio 25 d. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatytus pagrindinius ES tikslus, atitinkančius Porto deklaraciją³², taip paremdama siekį iki 2030 m. užtikrinti, kad užimtumo lygis siektų bent 78 proc. ir kad bent 60 proc. visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymo veikloje;
- 9) 2022 m. rugsėjo 14 d. Pirmininkė U. von der Leyen savo pranešime apie Europos Sąjungos padėtį³³ paskelbė, kad Europos Komisija pasiūlys 2023 m. paskelbti Europos įgūdžių metais. Pirmininkė atkreipė dėmesį į darbo jėgos trūkumo problemą tam tikruose sektoriuose ir pabrėžė investicijų į profesinį mokymą ir kvalifikacijos kėlimą svarbą. Ji taip pat pabrėžė, kad tinkamų įgūdžių pritraukimas į Europą turi būti vienas iš sprendimo elementų, paremiant jį pastangomis paspartinti bei palengvinti ir trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijos pripažinimą. Įgyvendindama Europos įgūdžių metų iniciatyvą, Komisija siekia padidinti pagreitį ir paskatinti daugelio veiksmų, kurių ji jau ėmėsi, siekdama stiprinti perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo veiklą Sąjungoje, kad būtų sprendžiama trūkumų darbo rinkoje problema ir remiamas tvarus ES socialinės rinkos ekonomikos augimas, įgyvendinimą.

2021 m. rugsėjo 15 d. Pirmininkė U. von der Leyen savo pranešime apie Europos Sąjungos padėtį paskelbė apie tai, kad pradėdamas aukščiausio lygio struktūrinis dialogas, kuriuo siekiama sustiprinti išipareigojimus skaitmeninių įgūdžių ir švietimo srityje. Valstybės narės paskyrė nacionalinius šio proceso koordinatorius. 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva galėtų būti grindžiama struktūrinio dialogo procesu, išplečiant jo prioritetus, kad jis atitiktų pirmiau nurodytus tikslus.

Įgūdžių metai prasidės pasibaigus 2022-iesiems – Europos jaunimo metams, per kuriuos siekta įgalinti, pripažinti, remti ir įtraukti jaunimą, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunos žmones, žvelgiant į visuomenės po COVID-19 pandemijos

²⁹ [Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-117096.attachments).

³⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ ([COM\(2021\) 274 final](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021C0274%20final)).

³¹ 2021 m. vasario 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ ([2020/2818\(RSP\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020R2818)).

³² 2021 m. birželio 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos išvados. Tai tolesnė veikla, susijusi su 2021 m. gegužės 8 d. Porto deklaracija.

³³ 2022 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį internete šiuo adresu: [State of the Union \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-117096.attachments).

perspektyvą ir siekiant užtikrinti ilgalaikį teigiamą poveikį jaunimui. Europos jaunimo metais jau buvo pabrėžta įgūdžių svarba jaunimui ieškant kokybiško darbo;

- 10) kadangi įmonės ir kiti suinteresuotieji subjektai geriausiai žino, kokių įgūdžių reikia jų pramonės ekosistemose, vienas iš sprendimo elementų turi būti jų kolektyvinių veiksmų įgūdžių ugdymo srityje stiprinimas. Įgūdžių paktas suburia įmones, socialinius partnerius, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, valstybines užimtumo tarnybas ir kitus pagrindinius su įgūdžiais susijusius privačiojo ir viešojo sektorių suinteresuotuosius subjektus. Iki šiol prisijungė daugiau kaip 700 organizacijų ir sukurta 12 didelio masto partnerysčių strateginiuose sektoriuose bei išpareigota skatinti 6 mln. mokymo galimybių. Regioninis aspektas taip pat svarbus, be kita ko, pasienio regionuose, kuriuose reikia tikslinių priemonių veiksmingoms tarpvalstybinėms darbo rinkoms remti, norint rasti tinkamų įgūdžių turinčių darbuotojų. Be to, nepalankioje padėtyje esantys ir atokūs regionai, įskaitant atokiausius regionus, susiduria su ypatingais sunkumais, nes galimybės patekti į darbo rinką ir kvalifikacijos kėlimo bei perkvalifikavimo galimybės yra ribotos;
- 11) Tarybos rekomendacijomis dėl individualių mokymosi sąskaitų³⁴ ir mikrokredencialų mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinimo galimybės³⁵ siekiama padėti žmonėms lanksčiau ir tikslingiau atnaujinti arba papildyti savo įgūdžius, be kita ko, atsižvelgiant į darbo rinkoje atsirandančius įgūdžių poreikius. 2021 m. gruodžio mėn. Tarybos rezoliucijoje dėl naujos 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės³⁶ skatinamas kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas, kurie savo ruožtu gali padėti sumažinti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį ir darbo jėgos trūkumą. Žmonėms kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti padedančios priemonės, be kita ko, apima su įgūdžiais susijusio orientavimo ir įsivertinimo galimybes;
- 12) sustiprintomis aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis, remiamomis Komisijos rekomendacijoje dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui (EASE)³⁷, siekiama remti profesinės veiklos keitimą atsigavimo po COVID-19 krizės aplinkybėmis ir geriau derinti įgūdžius darbo rinkoje. Prie to turėtų prisidėti užimtumo tarnybos, turinčios pakankamus administracinius gebėjimus;
- 13) Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo³⁸ remiamas profesinio rengimo ir mokymo sistemų modernizavimas, siekiant suteikti jaunimui ir suaugusiesiems žinių, įgūdžių ir kompetencijos, kurių jiems reikia, kad jie galėtų klestėti besikeičiančioje darbo rinkoje ir visuomenėje, valdyti atsigavimą ir teisingą perėjimą prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos demografinių pokyčių laikais ir visais ekonomikos ciklais. Ja skatinama profesinio rengimo ir mokymo veikla kaip inovacijų ir augimo varomoji jėga, kuri sparčiai prisitaiko prie darbo rinkos pokyčių ir suteikia įgūdžių, reikalingų labai paklausiose profesijose;

³⁴ 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl individualių mokymosi sąskaitų ([OL C 243, 2022 6 27, p. 26](#)).

³⁵ 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl europinio požiūrio į mikrokredencialus mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinamumui skatinti ([OL C 243, 2022 6 27, p. 10](#)).

³⁶ Tarybos rezoliucija dėl naujosios 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės ([OL C 504, 2021 12 14, p. 9](#)).

³⁷ 2021 m. kovo 4 d. Komisijos rekomendacija dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui po COVID-19 krizės (EASE) ([OL L 80, 2021 3 8, p. 1](#)).

³⁸ 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo ([OL C 417, 2020 12 2, p. 1](#)).

- 14) pereinant prie modernios, efektyviai išteklius naudojančios ir konkurencingos ekonomikos reikės įgūdžių, reikalingų žaliajai pertvarkai ir darbo jėgos kvalifikacijos kėlimui bei perkvalifikavimui, kaip nustatyta Europos žaliajame kurse³⁹, kuriuo nurodoma, kaip iki 2050 m. pasiekti ES poveikio klimatui neutralumo tikslą. Komisijos komunikate „55 % tikslas – pasiekiamas“⁴⁰ pripažįstama, kad žilioji pertvarka gali būti sėkminga tik tuo atveju, jei Sąjunga turės kvalifikuotą darbo jėgą, kurios jai reikia, kad išliktų konkurencinga, ir atkreipiamas dėmesys į pavyzdinius Įgūdžių darbotvarkės veiksmus, kuriais siekiama suteikti žmonėms įgūdžių, reikalingų žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai;
- 15) 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje⁴¹ pakartojamas tikslas iki 2030 m. užtikrinti, kad bent 80 proc. ES gyventojų turėtų bent pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, ir nustatytas tikslas iki 2030 m. įdarbinti 20 mln. IRT specialistų, kad iki 2030 m. būtų pasiekta lyčių konvergencija, be kita ko, sukuriant valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimo sistemą. Komunikate dėl skaitmeninio dešimtmečio⁴² pabrėžiama, kad specializuotose švietimo ir mokymo programose trūksta gebėjimų mokyti papildomus IRT ekspertus. 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plane⁴³ pabrėžiama, kad mokymosi galimybių, įskaitant įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą, prieinamumui ir lankstumui padidinti turėtų būti naudojamos technologinės priemonės;
- 16) Komisijos komunikate „Atnaujinta pramonės strategija“⁴⁴ raginama imtis ryžtingų veiksmų, kad mokymasis visą gyvenimą taptų realybe visiems, ir užtikrinti, kad švietimas ir mokymas neatsiliktų nuo skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos ir padėtų ją įgyvendinti. Jame pabrėžiama, kad kvalifikuota darbo jėga yra labai svarbi užtikrinant sėkmingą pertvarką, remiant Europos pramonės konkurencingumą, jos skaitmeninę ir žaliają pertvarką ir kokybiškų darbo vietų kūrimą. Jame taip pat pripažįstama tvirtos ES, valstybių narių, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų partnerystės ir bendradarbiavimo tarp pramonės ekosistemų ir jų viduje svarba. Socialinė ekonomika gali atlikti lemiamą vaidmenį, nes ji yra svarbi socialiai sąžiningos ir įtraukios skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos varomoji jėga ir pagrindinė socialinių inovacijų varomoji jėga, be kita ko, perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo srityje;
- 17) kvalifikuotų trečiųjų šalių piliečių pritraukimas gali padėti spręsti Sąjungos įgūdžių ir darbo jėgos trūkumo problemą. 2021 m. spalio mėn. įsigaliojo peržiūrėta ES

³⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ ([COM\(2019\) 640 final](#)).

⁴⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“ ([COM\(2021\) 550 final](#)).

⁴¹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma 2030 m. politikos programa „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 574 final](#)).

⁴² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ ([COM\(2021\) 118 final](#)).

⁴³ [Komisijos komunikatas](#) Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl skaitmeninio švietimo veiksmų plano (COM(2018) 022 final).

⁴⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“ ([COM\(2021\) 350 final](#)).

mėlynosios kortelės direktyva⁴⁵ – svarbus laimėjimas siekiant į darbo rinką pritraukti aukštos kvalifikacijos talentų. Naujajame migracijos ir prieglobsčio pakte⁴⁶ taip pat daug dėmesio skiriama darbo jėgos migracijai ir trečiųjų šalių piliečių integracijai. Atsižvelgdama į tai, 2022 m. balandžio mėn. Komisija priėmė įgūdžių ir talentų dokumentų rinkinį⁴⁷, kad sustiprintų teisinę sistemą ir Sąjungos veiksmus šioje srityje. Pasiūlymai nauja redakcija išdėstyti Ilgalaikių gyventojų direktyvą ir Vieno leidimo direktyvą sudarys sąlygas supaprastinti visų lygių įgūdžių turinčių darbuotojų priėmimo į Sąjungą procedūras. Komisija taip pat toliau kurs ES specialistų rezervą, kad palengvintų darbo jėgos pasiūlos ir paklausos derinimą su ES nepriklausančių šalių piliečiais. Komisija taip pat siekia sukurti specialiai pritaikytą specialistų pritraukimo partnerystę su konkrečiomis pagrindinėmis šalimis partnerėmis, kad abipusiškai naudingų ir žiediniu būdu būtų skatinamas tarptautinis darbo jėgos judumas ir talentų ugdymas. Be to, Sąjunga ir toliau labiausiai prisideda prie pasaulinio švietimo finansavimo, daugiausia dėmesio skirdama mokytojų rengimui, mergaičių švietimui ir profesiniam rengimui bei mokymui. Šis darbas, vykdomas pagal strategiją „Global Gateway“⁴⁸, papildoma šio pasiūlymo tikslus;

- 18) pasitikėjimas Europoje ar už jos ribų įgytomis kvalifikacijomis ir jų skaidrumas yra labai svarbūs palengvinant jų pripažinimą. ES skaidrumo priemonės (Europos kvalifikacijų sandara, *Europass*, ESCO, trečiųjų šalių piliečių įgūdžių nustatymo ES šablonas, Europos skaitmeniniai mokymosi kredencialai) yra atspirties taškas siekiant padidinti kvalifikacijų skaidrumą ir palyginamumą. Kad darbo rinkos gerai veiktų, įgūdžiai turi būti suprantami ir vertinami, nesvarbu, ar jie įgyti formaliojo, neformaliojo mokymosi įstaigose ar savaiminio mokymosi būdu. Įgūdžių nustatymas ir dokumentavimas, taip pat gairės, kaip užtikrinti, kad įgūdžiai būtų matomi, yra labai svarbūs žingsniai šioje srityje;
- 19) apskritai viešosios ir privačiosios investicijos į kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą yra nepakankamos. Su darbu susijusį mokymą Sąjungoje dažniausiai finansuoja darbdaviai. Vis dėlto daugelis įmonių, visų pirma MVĮ, neteikia savo darbuotojams mokymo arba jo nefinansuoja, o netipinių formų darbą dirbantys asmenys turi mažesnes galimybes dalyvauti darbdavių finansuojamoje mokymo veikloje arba visai jų neturi. Tokia nelygybė daro neigiamą poveikį asmenų gerovei ir sveikatai, mažina ekonominį konkurencingumą, lemia praleistas galimybes, kliūtis inovacijoms ir riziką, dėl kurių pereinant prie tvaresnės ekonominės veiklos žmonės lieka nuošalyje. Reikia sukurti reikiamą sistemą, kuri padėtų atverti ir skatinti darbdavių finansines investicijas į įgūdžius ir atkreipti dėmesį į kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo ekonominę vertę;
- 20) praeityje Sąjungoje gerokai padidėjo viešosios investicijos į pirminį švietimą ir mokymą. Tačiau iki šiol tai nėra suderinta su atitinkamu investicijų, skirtų nuolatiniam

⁴⁵ 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB ([OL L 382, 2021 10 28, p. 1](#)).

⁴⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl naujo Migracijos ir prieglobsčio pakto [COM\(2020\) 609 final](#).

⁴⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Įgūdžių ir talentų pritraukimas į ES“ ([COM\(2022\) 657 final](#)).

⁴⁸ Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „Strategija „Global Gateway““ ([JOIN\(2021\) 30 final](#)).

įgūdžių ugdymui per visą darbingą amžių remti, padidėjimu⁴⁹. 2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvados⁵⁰ valstybių narių prašoma „išnagrinėti galimus mokymosi visą gyvenimą ir įgūdžių ugdymo individualiu lygmeniu finansavimo viešosiomis ir privačiosiomis lėšomis modelius“, o Komisija raginama remti šias valstybių narių pastangas;

- 21) perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui skiriama didelė ES finansinė parama, teikiama, pavyzdžiui, „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP)⁵¹, Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), programos „InvestEU“, Skaitmeninės Europos programos, programos „Erasmus+“, programos „Europos horizontas“, Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE), Modernizavimo fondo, Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės (KVTBP) lėšomis. ESF+ tebėra pagrindinė ES finansavimo priemonė, kuria siekiama investuoti į daugiau ir geresnių darbo jėgos įgūdžių, visų pirma remiant institucijas ir tarnybas, kad jos galėtų įvertinti ir numatyti įgūdžių poreikius ir iššūkius, remti viešojo ir privatačiojo sektorių darbuotojų perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybes. Į valstybių narių nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktoms reformoms ir investicijoms būdingas svarbus įgūdžių aspektas, dažnai susijęs su aktyvia darbo rinkos politika, visų pirma jaunimo užimtumo rėmimu. Komisijos ir Tarybos jau patvirtintuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose apie 20 proc. socialinių išlaidų skiriama užimtumui ir įgūdžiams⁵². „REACT-EU“ buvo pirmoji priemonė „NextGenerationEU“ iniciatyva, sukurta valstybių narių ekonomikos gaivinimui skirtiems mokėjimams atlikti. Ji padėjo kurti darbo vietas ir investuoti į įgūdžius regionuose, kuriems labiausiai reikia pagalbos. Darbuotojai, kurie netenka darbo dėl didelio masto restruktūrizavimo, taip pat gali gauti paramą iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), kad galėtų susirasti naują darbą, pavyzdžiui, toliau vykdant švietimo ir mokymo veiklą ir teikiant pritaikytas profesinio orientavimo ir konsultavimo paslaugas;
- 22) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas⁵³, pripažįstama, kad darbuotojų ir darbo ieškančių asmenų kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas yra būtina priemonė sąžiningai ir įtraukiai žaliajai pertvarkai užtikrinti ir neigiamiems padariniams sušvelninti. Tarybos rekomendacijoje dėl teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo⁵⁴ nustatytos konkrečios gairės, kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms parengti ir įgyvendinti politikos priemonių rinkinius dėl atitinkamų užimtumo ir socialinių aspektų, įskaitant kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo politiką. Be

⁴⁹ Žr., pavyzdžiui, aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičiaus padidėjimą, plg. [2021 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenį](#).

⁵⁰ [2020 m. birželio 8 d. Tarybos išvados](#) dėl perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo kaip tvarumo ir įsidarbinimo galimybių didinimo pagrindo remiant ekonomikos atsigavimą ir socialinę sanglaudą.

⁵¹ Nustatyta 2021 m. vasario 12 d. [Reglamentu \(ES\) 2021/241](#).

⁵² Socialinės kategorijos apibrėžiamos ir taikomos remiantis metodika, kurią Komisija, konsultuodamasi su Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis, priėmė [Deleguotajame reglamente 2021/2105](#). Iki 2022 m. spalio 3 d. Komisija ir Taryba patvirtino 25 ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus.

⁵³ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas PE/5/2021/REV/1 ([OL L 231, 2021 6 30, p. 1](#)).

⁵⁴ Tarybos rekomendacija dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo ([OL C 243, 2022 6 27, p. 35](#)).

to, Tarybos rekomendacijoje dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi⁵⁵ skatinama politika ir programos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad visų amžiaus grupių besimokantieji įgytų žinių ir įgūdžių, kad galėtų pasinaudoti kintančios darbo rinkos teikiamais pranašumais, gyventi tvariai ir imtis veiksmų dėl tvarios ateities;

- 23) įgyvendinant programą „InvestEU“ pagal jos socialinių investicijų ir įgūdžių politikos liniją remiama įgūdžių paklausa ir pasiūla, gerinami galutinių gavėjų įgūdžiai arba įgūdžių pritaikymas ir skatinamos investicijų į įgūdžius rinkos. Pagal programą „InvestEU“ taip pat remiamos bendrosios investicijos į švietimą, mokymą ir susijusias paslaugas. Be to, taikant Teisingos pertvarkos sistemą pagal programą „InvestEU“ remiamos investicijos, įskaitant investicijas, kuriomis siekiama remti darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą regionuose, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2021/1056 patvirtintas teisingos pertvarkos planas, arba tiems regionams naudingi projektai, jei jie yra labai svarbūs tų teritorijų pertvarkai;
- 24) pagal Komisijos techninės paramos priemonę teikiamos specialiai pritaikytos ekspertinės žinios gali padėti valstybėms narėms vykdyti reformas, susijusias su nacionalinėmis ar regioninėmis įgūdžių strategijomis, kad laikinas ES finansavimas padėtų užtikrinti ilgalaikį turimų perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybių tobulinimą. Komisijos skatinamas tarpusavio mokymasis taip pat gali padėti šį procesą įgyvendinti;
- 25) 2021–2030 m. Europos neįgaliųjų teisių strategija⁵⁶ siekiama užtikrinti visapusišką neįgaliųjų dalyvavimą visuomenėje vienodomis teisėmis su kitais asmenimis Sąjungoje ir už jos ribų. Strategijoje Europos Komisija išipareigoja „užtikrinti, kad neįgalieji galėtų dalyvauti mokymuose ir įgyti naujų įgūdžių“, nes tai yra pagrindinė užimtumo ir nepriklausomumo sąlyga;
- 26) Sąjungos lygmeniu šiam sprendimui įgyvendinti būtini finansiniai asignavimai būtų nustatyti prisidedančių programų biudžete pagal 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. daugiametes finansines programas. Nedarant poveikio biudžeto valdymo institucijos įgaliojimams, turėtų būti siekiama skirti bent 9,3 mln. EUR finansavimą šio sprendimo įgyvendinimui veiklos išlaidoms padengti;
- 27) kadangi šio sprendimo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- 28) siekiant užtikrinti greitą Europos įgūdžių metų iniciatyvos įgyvendinimą, šis sprendimas turėtų įsigalioti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

⁵⁵ 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi, OL C 243, 2022 6 27, p. 1.

⁵⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Lygybės Sąjunga. 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija“ ([COM\(2021\) 101 final](#)).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis Dalykas

2023-ieji skelbiami Europos įgūdžių metais (toliau – šie Europos metai).

2 straipsnis Tikslai

Atsižvelgiant į Europos socialinių teisių ramsčio 1, 4 ir 5 principus, prisidedant prie 2020 m. Europos įgūdžių darbotvarkėje nustatytų tikslų ir Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatytų pagrindinių ES tikslų, bendras šių Europos metų tikslas – toliau skatinti perkvalifikavimu ir kvalifikacijos kėlimu grindžiamą požiūrį, taip didinant Europos įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių, konkurencingumą, visapusiškai išnaudojant skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos potencialą socialiai sąžiningu, įtraukiu ir teisingu būdu. Kalbant konkrečiau, šių Europos metų veikla padės skatinti su įgūdžiais susijusią politiką ir investicijas, siekiant užtikrinti, kad vykstant dvejopai pertvarkai ir ekonomikos atsigavimui niekas nebūtų paliktas nuošalyje, ir visų pirma spręsti darbo jėgos trūkumo problemą, kad Sąjungoje būtų geriau kvalifikuota darbo jėga, gebanti pasinaudoti šio proceso teikiamomis galimybėmis:

1. skatinant didesnes, veiksmingesnes ir įtraukesnes investicijas į mokymą ir kvalifikacijos kėlimą, siekiant išnaudoti visą dabartinės ir būsimos Europos darbo jėgos potencialą ir padėti žmonėms prisitaikyti prie permainų, susijusių su profesinės veiklos keitimu, užtikrinti vyresnių žmonių aktyvumą bei pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurias suteikia vykstanti ekonomikos pertvarka;
2. didinant įgūdžių aktualumą ir tuo tikslu glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, valstybinėmis ir privačiomis užimtumo tarnybomis, įmonėmis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais ir kuriant bendrus metodus su visomis valdžios institucijomis;
3. derinant žmonių siekius ir įgūdžius su darbo rinkos galimybėmis, ypač galimybėmis, kurias teikia žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir pagrindiniai sektoriai, kuriems reikia atsigausti po pandemijos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad į darbo rinką būtų įtraukta daugiau žmonių, visų pirma moterų ir nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (NEET);
4. pritraukiant Sąjungai reikalingų įgūdžių turinčius žmones iš trečiųjų šalių ir šiuo tikslu, be kita ko, stiprinant mokymosi galimybes ir judumą bei palengvinant kvalifikacijos pripažinimą.

3 straipsnis Priemonių rūšis

1. Priemonės, kurių reikia imtis 2 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti, apima šią su šių Europos metų tikslais susijusią veiklą Europos, nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu ir, kai tinkama, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis:
 - (a) konferencijas, forumo diskusijas ir kitus renginius, kuriais skatinamos diskusijos dėl įgūdžių politikos vaidmens ir indėlio siekiant konkurencingo, tvaraus ir sąžiningo ekonomikos augimo, atsižvelgiant į demografinius pokyčius ir siekiant sutelkti

atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, kad būtų užtikrinta galimybė mokytis vietoje;

- (b) darbo grupes, techninius susitikimus ir renginius, kuriais skatinamos diskusijos ir tarpusavio mokymasis apie veiksmus ir metodus, kurių gali imtis ir kuriuos gali taikyti viešojo, privačiojo ir trečiųjų sektorių suinteresuotieji subjektai, įskaitant gerosios patirties pavyzdžių, gairių ir kitų su renginiais susijusių patvirtinamųjų dokumentų rengimą, skelbimą ir sklaidą;
 - (c) iniciatyvas, skirtas, *inter alia*, asmenims, įmonėms, prekybos ir pramonės rūmams, socialiniams partneriams, valdžios institucijoms, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, kuriomis siekiama skatinti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių teikimą, finansavimą ir įsisavinimą;
 - (d) informavimą apie kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui skirtas ES iniciatyvas, su jomis susijusių komunikacijos veiklą ir informuotumo apie jas didinimo kampanijas, skatinant šių iniciatyvų įgyvendinimą ir rezultatus vietoje, taip pat potencialių paramos gavėjų naudojimąsi jomis;
 - (e) dialogo esamose suinteresuotųjų subjektų grupėse ir tinkluose stiprinimą, be kita ko, pasitelkiant sukurtas interneto platformas;
 - (f) tolesnės su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo priemonių įdiegimą, o prireikus ir plėtojimą, kartu skatinant jų taikymą nustatant dabartinius ir būsimus įgūdžių poreikius, visų pirma susijusius su žaliaja ir skaitmenine pertvarka, pagrindiniais sektoriais, kuriems reikia atsigauti po pandemijos, energetikos krize ir Rusijos agresijos karo Ukrainoje poveikiu, ir skleidžiant informaciją apie tai;
 - (g) priemonių, kuriomis didinamas kvalifikacijų, įskaitant ne Sąjungoje suteiktas kvalifikacijas, skaidrumas, skatinimą;
 - (h) viešiesiems, privatiesiems ir nevyriausybiniais suinteresuotiesiems subjektams, dalyvaujantiems rengiant kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes bei profesinį mokymą, skleidžiant apie juos informaciją ir juos įgyvendinant, svarbių programų, finansavimo galimybių, projektų, veiksmų ir tinklų skatinimą;
2. Komisija gali nustatyti kitą veiklą, kuri galėtų padėti siekti šių Europos metų tikslų, ir leisti naudoti nuorodas į šiuos Europos metus skatinant tokią veiklą, jei ji padeda siekti tų tikslų. Kitos Sąjungos institucijos ir valstybės narės taip pat gali nustatyti kitą tokio pobūdžio veiklą ir siūlyti ją Komisijai.

4 straipsnis

Koordinavimas nacionaliniu lygmeniu

Už dalyvavimo šių Europos metų veikloje organizavimą nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis atsakingos valstybės narės. Tuo tikslu kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinį koordinatorių, kuris gali visapusiškai atstovauti įvairioms valdžios šakoms. Nacionaliniai koordinatoriai užtikrina atitinkamos veiklos koordinavimą nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis.

5 straipsnis

Koordinavimas Sąjungos lygmeniu

1. Šių Europos metų veiklos koordinavimas Sąjungos lygmeniu grindžiamas visapusišku požiūriu, kuriuo siekiama užtikrinti įvairių įgūdžių srityje įgyvendinamų Sąjungos programų ir iniciatyvų sinergiją.

2. Įgyvendindama šiuos Europos metus Komisija remiasi atitinkamų Sąjungos agentūrų ekspertinėmis žiniomis ir pagalba.
3. Komisija šaukia nacionalinių koordinatorių susitikimus 3 straipsnyje nurodytai veiklai koordinuoti. Šie susitikimai taip pat suteikia galimybę keistis informacija apie šių Europos metų veiklos įgyvendinimą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis. Europos Parlamento ir atitinkamų Sąjungos agentūrų atstovai tuose posėdžiuose gali dalyvauti stebėtojų teisėmis.
4. Komisija bendradarbiauja su socialiniais partneriais, darbo rinkos įstaigomis ir įgūdžių srityje veikiančių organizacijų ar įstaigų atstovais, kad padėtų įgyvendinti Europos metus Sąjungos lygmeniu.

6 straipsnis

Koordinavimas tarptautiniu lygmeniu

Šių Europos metų tikslais Komisija prireikus bendradarbiauja su trečiosiomis šalimis ir kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma su EBPO, UNESCO ir TDO, kartu užtikrindama Sąjungos dalyvavimo matomumą.

7 straipsnis

Stebėseną ir vertinimas

Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui pateikia ataskaitą dėl šiame sprendime numatytų iniciatyvų įgyvendinimo, rezultatų ir bendro vertinimo.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.

1.5.3. Panašios patirties išvados

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

2023-ieji – Europos įgūdžių metai

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Politikos sritis: užimtumas ir įgūdžiai

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

X nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁵⁷

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

2023-ųjų – Europos įgūdžių metų bendrasis tikslas – toliau skatinti perkvalifikavimu ir kvalifikacijos kėlimu grindžiamą požiūrį, užtikrinant, kad vykdant dvejopą pertvarką niekas nebūtų paliktas nuošalyje, ir visų pirma sprendžiant darbo jėgos trūkumo problemą, kad ES būtų sukurta aukštesnės kvalifikacijos darbo jėga, kuri galėtų pasinaudoti šio proceso teikiamomis galimybėmis, taip didinant Europos įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių, konkurencingumą, visapusiškai išnaudojant skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos potencialą socialiai teisingu, įtraukiu ir teisingu būdu.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

2023-iaisiais – Europos įgūdžių metais – siekiama keturių konkrečių tikslų:

1. skatinant didesnes, veiksmingesnes ir įtraukesnes investicijas į mokymą ir kvalifikacijos kėlimą, siekiant išnaudoti visą dabartinės ir būsimos Europos darbo jėgos potencialą ir padėti žmonėms prisitaikyti prie permainų, susijusių su profesinės veiklos keitimu, užtikrinti vyresnių žmonių aktyvumą bei pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurias suteikia vykstanti ekonomikos pertvarka;

2. didinti įgūdžių aktualumą glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, valstybinėmis ir privačiomis užimtumo tarnybomis, įmonėmis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais ir kuriant bendrus metodus su visomis valdžios institucijomis;

3. suderinti žmonių siekius ir įgūdžius su darbo rinkos galimybėmis, ypač galimybėmis, kurias teikia žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir pagrindiniai sektoriai, kuriems reikia atsigausti po pandemijos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad į darbo rinką būtų įtraukta daugiau žmonių, visų pirma moterų ir jaunimo, ypač nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (NEET).

⁵⁷

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

4. pritraukiant Sąjungai reikalingų įgūdžių turinčius žmones iš trečiųjų šalių ir šiuo tikslu, be kita ko, stiprinant mokymosi galimybes ir judumą bei palengvinant kvalifikacijos pripažinimą.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Tikimasi, kad 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva turės teigiamą poveikį individualiu, vyriausybinio ir visuomeninio lygmenimis. Numatytų rūšių priemonės (renginiai, informavimo, komunikacijos ir informuotumo didinimo kampanijos, intensyvesnis dialogas, priemonių propagavimas ir plėtojimas) padės užtikrinti:

daugiau ir tikslingesnių investicijų į darbo rinkai aktualias perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybes, kurios būtų naudingos darbuotojams ir darbdaviams sprendžiant esamą darbo jėgos trūkumo problemą ir skatinant užimtumą bei socialinę įtrauktį.

- intensyvesnį keitimąsi informacija, tarpusavio mokymąsi ir glaudesnę bendradarbiavimą, naudingą viešųjų ir privačiųjų organizacijų, taip pat socialinių partnerių veiklai tarptautiniu, Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Rezultatų rodikliai:

- Surengtų renginių skaičius
- Atliktų darbų vykdant informavimo kampaniją skaičius

Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui pateikia ataskaitą dėl šiamo sprendime numatytų iniciatyvų įgyvendinimo, rezultatų ir bendro vertinimo.

1.5. **Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

Trumpalaikiai poreikiai: glaudesnis viešųjų ir privačiųjų subjektų bendradarbiavimas ir didesnis informuotumas apie įgūdžių ugdymo politiką ir priemones. Trumpalaikiai poreikiai bus patenkinti 2023-aisiais – Europos įgūdžių metais, įgyvendinant numatytų rūšių priemones.

Ilgalaikiai poreikiai: skatinti daugiau galimybių kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti, taip padedant spręsti darbo jėgos trūkumo ES problemą.

1.5.2. *Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė sukuriama dėl:

– didesnio pačios Sąjungos priemonių veiksmingumo, didinant informuotumą apie įgūdžių ugdymo politiką ir jos matomumą;

– nacionalinio lygmens veiksnių papildymo Europos mastu, sudarant sąlygas valstybėms narėms, socialiniams partneriams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, privačiojo ir viešojo sektorių įmonėms keistis patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais ES ir už jos ribų. Be to, valstybių narių veikla gautų naudos iš geresnio informuotumo ir matomumo ES ir už jos ribų.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Paaaiškėjo, kad pastarąjį dešimtmetį įgyvendinamos Europos metų iniciatyvos yra veiksmingos informuotumo didinimo priemonės, darančios poveikį tiek plačiajai visuomenei, tiek informacijos skleidėjams ir sukuriančios įvairių intervencijos sričių sinergiją Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

2023-iaisiais – Europos įgūdžių metais – bus skatinama įgūdžių politikos ir kitų susijusių Sąjungos politikos sričių sinergija. 2023-ieji – Europos įgūdžių metai bus grindžiami esamomis atitinkamomis Sąjungos iniciatyvomis, nes įgūdžių ugdymas yra labai svarbus ir aktualus visiems ekonomikos sektoriams.

Kalbant konkrečiau, 2023-ųjų – Europos įgūdžių metų – iniciatyva bus grindžiama Europos įgūdžių darbotvarke, Skaitmeninio švietimo veiksnių planu, Europos švietimo erdve, Europos mokslinių tyrimų erdve, Europos žaliuoju kursu, įskaitant Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, iniciatyva „Renovacijos banga Europai“, planu „REpowerEU“, nauju Žiedinės ekonomikos veiksnių planu, Nulinės taršos veiksnių planu ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija, strategija „Nuo ūkio iki stalo“ ir Komunikatu dėl naujo požiūrio į tvarią mėlynąją ekonomiką ES. Ji taip pat bus grindžiama naujuoju europiniu bauhausu, programa „Europos horizontas“ ir jos misijomis, naująja Europos inovacijų darbotvarke, Europos universitetų strategija, Komisijos pasiūlymu dėl Europos deklaracijos dėl skaitmeninių teisių ir skaitmeninio dešimtmečio principų, strategija „Europos skaitmeninės ateities kūrimas“, Europos duomenų strategija, Skaitmeninio dešimtmečio programa, sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva, Neįgalųjų teisių strategija, bendra ES ir EBPO suaugusiųjų finansinės kompetencijos programa, ES kovos su rasizmu veiksnių planu, ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginiu planu, 2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksnių planu, Lyčių lygybės strategija, Europos demokratijos veiksnių planu, ilgalaike ES kaimo vietovių vizija, Komunikatu dėl naujo požiūrio į tvarią mėlynąją ekonomiką ES, Europos priežiūros strategija, ES socialinės ekonomikos veiksnių planu ir Perėjimo prie artumo ir socialinės ekonomikos pramonės ekosistemos planu, Bendru komunikatu dėl investicijų į gynybą spragų ir tolesnių veiksnių, Kosmoso programos reglamentu, strategija „Global Gateway“ ir Jaunimo veiksnių planu. Kiekvienoje iš šių iniciatyvų ir politikos kryptių numatytos priemonės, kurios gali būti susijusios su įgūdžių ugdymu apskritai, konkrečių grupių įgūdžių ugdymu arba su konkrečių įgūdžių rinkiniais.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Numatytos dvi galimybės: prašyti papildomų kreditų arba bandyti finansuoti šių Europos įgūdžių metų iniciatyvą perskirstant lėšas.

Atsižvelgiant į tai, kad kreditų poreikiai paskirstyti per trejus metus (2022–2024 m.), visus kreditų poreikius buvo įmanoma patenkinti perskirstant vidinius asignavimus, remiantis ESF+ technine pagalba – tiek veiklos, tiek administracine.

Vis dėlto, kalbant apie personalą, nebuvo galima paprasčiausiai perkelti darbuotojų. Todėl veiklos laikotarpiu be nuolatinių darbuotojų dar bus pasitelkti laikinieji darbuotojai. Su laikiniais darbuotojais susijusios išlaidos taip pat gali būti finansuojamos perskirstant kreditus.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo sprendimo priėmimo iki 2024 m. gruodžio 31 d.
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2022 iki 2024 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2022 iki 2026 m.

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁵⁸

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB ir Europos investicijų fondui;
- įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

⁵⁸ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Šių Europos metų darbo programa

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Tiesioginis valdymas, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a punkte, yra tinkamiausias būdas, nes veiksmus įgyvendins Europos Komisija, visų pirma Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD, kuris užtikrins veiklos koordinavimą su valstybėmis narėmis ir įvairiais suinteresuotaisiais subjektais.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Šios kontrolės priemonės yra Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD vidaus kontrolės sistemos dalis. Šiai naujai veiklai bus taikomas tas pats rizikos nustatymo ir jos mažinimo metodas.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Šios kontrolės priemonės yra Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD vidaus kontrolės sistemos dalis. Dėl šios naujos veiklos atsiras nereikšmingų papildomų kontrolės išlaidų GD lygmeniu.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Komisija užtikrina, kad įgyvendinant pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti, taikant sukčiavimo, korupcijos ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir susigrąžinant nepagrįstai išmokėtas sumas, o nustačius pažeidimus – taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas. Pagal šį sprendimą Komisijai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus ir patikrinimus vietoje, laikantis 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų. Prireikus tyrimus atlieka Europos kovos su sukčiavimu tarnyba ir jiems taikomas 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁵⁹	ELPA šalių ⁶⁰	valstybių kandidačių ⁶¹	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
		DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
2.a	07.020502 – ESF – Techninė pagalba veiklai – Finansavimas pagal REACT-EU	DA	NE	NE	NE	NE
2.a	07.010101 – ESF+ rėmimo išlaidos – pasidalijamasis valdymas	NDA	NE	NE	NE	NE
2.a	07.010101 – ESF+ rėmimo išlaidos – pasidalijamasis valdymas – Finansavimas pagal REACT-EU	NDA	NE	NE	NE	NE

⁵⁹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁶⁰ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁶¹ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

Toliau nurodytos programos ir biudžeto eilutės yra orientacinės. Pagal taikomas finansines taisykles bus nustatytas tinkamas finansavimas iš prisidedančioms programoms skirtų lėšų.

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	Pagal 2a išlaidų kategoriją „Sanglauda, atsparumas ir vertybės“

EMPL GD			2022 m.	2023 m.	2024 m	2025 m	2026 m.	IŠ VISO
○ Veiklos asignavimai								
Biudžeto eilutė 07 02 05 02	Įsipareigojimai	1a	8,500	0,500	0,300	0	0	9,300
	Mokėjimai	2a	0	3,600	1,920	3,660	0,120	9,300
	Įsipareigojimai	1b						
	Mokėjimai	2b						
	Įsipareigojimai	1c						
	Mokėjimai	2c						

○ IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	1a + 1b + 1c	8,500	0,500	0,300	0	0	9,300
	Mokėjimai	2a + 2b + 2c	0	3,600	1,920	3,660	0,120	9,300

• Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų	2022 m.	2023 m.	2024 m	2025 m	2026 m.	IŠ VISO

Biudžeto eilutė 07 01 01 01	Įsipareigojimai / Mokėjimai	3	0,108	0,443	0,158			0,710
Biudžeto eilutė 07 01 01 01 – REACT-EU	Įsipareigojimai / Mokėjimai	3	0,000	0,506	0,000			0,506
○ IŠ VISO asignavimų EMPL GD	Įsipareigojimai		8,608	1,449	0,458			10,516
	Mokėjimai	2a + 2b + 2	0,108	4,549	2,078	3,660	0,120	10,516

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	IŠ VISO
EMPL GD		.	.	.	.		
○ Žmogiškieji ištekliai		0,125	0,502	0,084			0,711
○ Kitos administracinės išlaidos			0,017				0,017
IŠ VISO EMPL GD	Asignavimai	0,125	0,519	0,084			0,728

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,125	0,519	0,084			0,728

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	IŠ VISO
			.				

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	8,734	1,968	0,542			11,243
	Mokėjimai	0,234	5,068	2,162	3,660	0,120	11,243

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)										IŠ VISO			
	ATLIKTI DARBAI																			
	Rūšis 62	Vidutinės sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Skaičius	Sąnaudų dos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS ⁶³ ...																				
– Atliktas darbas	Komunikacijos kampa-nija	7,000	1	7,000														1	7,000	
– Atliktas darbas	Komisijos renginiai	1,500			5	0,300												5	1,500	

⁶² Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

⁶³ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

– Atliktas darbas	Taryba i pirmini nkauja	0,500			3	0,167											3	0,500
– Atliktas darbas	Vertini mas	0,300					1	0,300									1	0,300
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
– Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO			1	7,000	8	2,000	1	0,300									10	9,300

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniamis asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:
- mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)	IŠ VISO

Pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ							
Žmogiškieji ištekliai	0,125	0,519	0,084				0,711
Kitos administracinės išlaidos		0,017					0,017
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,125	0,519	0,084				0,728

–

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ⁶⁴							
Žmogiškieji ištekliai	0,108	0,949	0,158				1,216
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos							
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,108	0,949	0,158				1,216

–

IŠ VISO	0,234	1,468	0,242				1,948

⁶⁴ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

- Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:
- Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2022 m	2023 m	2024 m.	N + 3 met ai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
○ Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	3	3	0,50				
20 01 02 03 (Delegacijos)							
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
○ Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁶⁵							
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)							
07 01 01 01 Išlaidos mokslinių tyrimų ir inovacijų programoms įgyvendinantiems pareigūnams ir laikiniams darbuotojams. 66	- būstinėje	7	7	5			
	- delegacijose						
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) 07 01 01 01 NGEU	0	8	0				
IŠ VISO	10	18	5,50				

- **XX** yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.
- Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.
- Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Rengia šių Europos metų darbo planą ir derina jį su kitomis tarnybomis; rengia paslaugų ir pirkimo sutarčių technines sąlygas kartu su atrankos procesu; užtikrina tarpinstitucinį koordinavimą; rengia informacinius pranešimus ir kalbas Komisijos nariui ir generaliniam direktoratui; užtikrina indėlį į darbą su spauda; dalyvauja atliekant <i>ex post</i> vertinimą
Išorės darbuotojai	

⁶⁵ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

⁶⁶ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- pasiūlymas atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.
- Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.
- Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.
- Reikia persvarstyti DFP.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁶⁷	N + +1 metai	N + +2 metai	N + +3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁶⁷ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁶⁸						
		N metai	N + +1 metai	N + +2 metai	N + +3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁶⁸ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.